

VYJADRENIE V PROCESE EIA K ZÁMERU „Polyfunkčný komplex Záhradnícka-Bajkalská“, Združenie domových samospráv (ZDS), doručené elektronicky.

Združeniu domových samospráv vyplýva v zmysle §24 ods.2 zákona EIA č.24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie postavenie dotknutej verejnosti pri posudzovaní vplyvov na životné prostredie a postavenie účastníka následných povoľovacích konaní. Stanovy Združenia domových samospráv v elektronickej podobe sú k dispozícii na prehliadanie alebo na stiahnutie tu:

<<https://goo.gl/AVbAxj>> <https://goo.gl/AVbAxj>, výpis z registra občianskych združení MV SR: <<https://goo.gl/V4XopA>> <https://goo.gl/V4XopA> a výpis z registra právnických osôb ŠÚ SR tu: <<http://goo.gl/lkofe7>> <http://goo.gl/lkofe7>.

Podľa §2 ods.zákona EIA je účelom a zmyslom zákona najmä:

- b. zistiť, opísať a vyhodnotiť priame a nepriame vplyvy navrhovaného strategického dokumentu a navrhovanej činnosti na životné prostredie,
- c. objasniť a porovnať výhody a nevýhody návrhu strategického dokumentu a navrhovanej činnosti vrátane ich variantov a to aj v porovnaní s nulovým variantom,
- d. určiť opatrenia, ktoré zabránia znečisťovaniu životného prostredia, zmiernia znečisťovanie životného prostredia alebo zabránia poškodzovaniu životného prostredia,
- e. získať odborný podklad na vydanie rozhodnutia o povolení činnosti podľa osobitných predpisov.

Žiadame, aby vydané rozhodnutie opísalo a zrozumiteľne vysvetlilo priame a nepriame vplyvy na životné prostredie, objasnilo a porovnávalo jednotlivé varianty a určilo environmentálne opatrenia a právne záväzným spôsobom ich ukotvilo pre nasledujúce povoľovacie procesy. Zaujímá nás najmä hľadisko ochrany a obnovy biodiverzity, budovania zelenej infraštruktúry ako súčasti zámeru a širšieho územia, z hľadiska ochrany vôd a z hľadiska realizácie Programu odpadového hospodárstva SR. Týmto súčasne prejavujeme záujem na predmetnej činnosti v zmysle §24 ods.2 zákona EIA.

Žiadame, aby zmierňujúce opatrenia určené v rozhodnutí ako záväzné podmienky podľa §29 ods.13 zákona EIA obsahovali aj:

- I. prvky zelenej infraštruktúry a obnovy biodiverzity podľa §2 písm. zh až zj zákona OPK č.543/2002 Z.z.
- II. opatrenia ochrany vôd podľa §5 až §11 Vodného zákona
- III. opatrenia realizácie Programu odpadového hospodárstva
- IV. opatrenia realizácie obehového hospodárstva

Pri určení týchto opatrení je treba v zmysle §29 ods.3 zákona EIA vychádzať aj z návrhov verejnosti; náš zoznam opatrení a pripomienok je zverejnený tu:

<<https://enviroportal.org/portfolio-items/vseobecne-pripomienky-zds>>
<https://enviroportal.org/portfolio-items/vseobecne-pripomienky-zds>.

Odpoveď:

Uvedená pripomienka sa týka rozhodnutia zo zisťovacieho konania podľa zákona NR SR č.24/2006 Z.z., ktoré je v kompetencii Okresného úradu Bratislava, odboru starostlivosti o životné prostredie. OÚ BA sa pri vydaní rozhodnutia bude riadiť kritériami pre zisťovacie konanie uvedenými v prílohe č.10 zákona,

doručenými stanoviskami dotknutých úradov a verejnosti a informáciami a údajmi uvedenými v zámere EIA. Okresný úrad bude pri vydaní rozhodnutia zohľadňovať stanovisko Združenia domových samospráv.

Na tento zoznam v plnom rozsahu odkazujeme ako nedeliteľnú súčasť tohto vyjadrenia a ako na pomôcku pre navrhovateľa aj úrad. Navrhujeme určiť opatrenia z katalógu štandardných zmierňujúcich opatrení (a ich akceptáciu či neakceptáciu zdôvodniť):

1) Používať v maximálnej možnej miere materiály zo zhodnocovaných odpadov; v rozhodnutí konkrétne uviesť aké recykláty a ako sa v zámere použijú.

Odpoveď: V ďalších stupňoch projektovej dokumentácie budú navrhnuté materiály zo zhodnocovaných odpadov resp. recyklovaných odpadov - prebytočná nekontaminovaná zemina z výkopov na spätné zásypy, stavebná nekontaminovaná sutina pri stavbe spevnených plôch, odpady z demolácii chodníkov ako násypový materiál pri úprave spevnených plôch, odpadový betónový recyklát ako výplň do betónov nižších tried a pod. Takisto rôzne vrstvy v skladbách striech budú vyrobené z odpadov priemyselnej výroby. Detailnejšie sa koncepcia využitia týchto materiálov spracuje vo vyšších stupňoch projektovej dokumentácie.

2) Parkovacie státa a spevnené vodorovné plochy realizovať z drenážnej dlažby, ktoré zabezpečia minimálne 80% podiel priesakovej plochy preukázateľne zadržania minimálne 8 l vody/m2 po dobu prvých 15 min. dažďa a znížia tepelné napätie v danom území (<http://www.samospravydomov.org/files/retencna_dlazba.pdf>www.samospravydomov.org/files/retencna_dlazba.pdf).

Odpoveď: Navrhovaná činnosť uvažuje v oboch variantoch iba s realizáciou parkovacích miest v podzemnej garáži. Materiál, z ktorého budú vyhotovené spevnené plochy v okolí objektu budú konkrétnejšie definované v ďalších stupňoch projektovej dokumentácie a to aj s ohľadom na geologické a hydrogeologické pomery. Definovanie materiálov pre spevnené plochy ako napr. drenážna dlažba bude predmetom projektu pre stavebné povolenie. V prípade priaznivých hydrogeologických pomerov projekt uvažuje s využitím drenážnej dlažby.

3) Na všetkých parkovacích plochách na teréne realizovať výsadbu vzrastlých drevín s veľkou korunou v počte 1 ks dreviny na každé 4 povrchové parkovacie státa. Parkovacie státa samotné prekryť popínavými rastlinami na nosných konštrukciách z oceľových laniek.

Odpoveď: Oba varianty realizácie navrhovanej činnosti uvažujú iba s parkovacími miestami v podzemnej garáži. Sadové úpravy sú súčasťou projektu na vzrastlom teréne a na streche objektu.

4) Projektant projektovú dokumentáciu pre územné a stavebné povolenie spracuje tak, aby spĺňala metodiku Európskej komisie PRÍRUČKA NA PODPORU VÝBERU, PROJEKTOVANIA A REALIZOVANIA RETENČNÝCH OPATRENÍ PRE PRÍRODNÉ VODY V EURÓPE (<<http://nwrm.eu/guide-sk/files/assets/basic-html/index.html#2>> <http://nwrm.eu/guide-sk/files/assets/basic-html/index.html#2>). Nakladanie s

vodami, zabezpečenie správneho vodného režimu ako aj vysporiadanie a s klimatickými zmenami je komplexná a systematická činnosť; v zmysle §3 ods. 4 až 5 zákona OPK č.543/2002 Z.z. sú právnické osoby povinné zapracovávať opatrenia v oblasti životného prostredia už do projektovej dokumentácie.

Spôsob ako sa daná problematika vyrieši je na rozhodnuté navrhovateľa, musí však spĺňať isté kvalitatívne aj technické parametre, viac k tejto téme napr.:

<<http://www.uzemneplany.sk/zakon/nakladanie-s-vodami-z-povrchoveho-odtoku-v-mestach>> <http://www.uzemneplany.sk/zakon/nakladanie-s-vodami-z-povrchoveho-odtoku-v-mestach>. Vo všeobecnosti požadujeme realizáciu tzv. dažďových záhrad.

Odpoveď: Dokumentáciu pre územné a následne stavebné povolenie vypracujú odborne spôsobilé osoby v zmysle aktuálne platnej legislatívy v tejto oblasti. Opatrenia na zmiernenia negatívnych dôsledkov zmeny klímy sú súčasťou projektu – rozsiahle plochy strešnej zelene budú ochladzovať prostredie, uvažuje sa s prednostným vsakovaním dažďových vôd na pozemku pomocou vŕtaných vsakovacích studní. Na rastlom teréne a na strešných konštrukciách 1PP sa nachádza rozsiahla plocha strešnej zelene (viď výkresy), okrem toho plocha extenzívnej zelenej strechy SO 101/ A1 na úrovni + 22,720 m = 1 310 m², ako aj na SO 102/A2 na úrovni + 33,800 m = 709 m². Zeleň sa nachádza aj na rastlom teréne po okraji areálu. Celková výsadba zelene pre objekt A1 bude na ploche 3 123 m² a pre objekt A2 bude 1 079 m² v oboch variantoch. Navrhovaná výsadba zelene je navrhovaná na celkovej zápočtovej ploche 2 512 m², čo je oproti regulatívu z územného plánu o 50% viac, ako požadovaných 1 646 m². Dažďové vody budú riešené vsakovaním na vlastnom pozemku, parkovanie je riešené v podzemných garážach.

5) Prispôsobiť projekt okolitej vegetácii a environmentálnej diverzite; a to najmä vhodnými vegetačnými úpravami nezastavaných plôch, správnym nakladaním s vodami na základe výpočtov podľa Vodného zákona, realizáciou zelenej infraštruktúry podľa §48 zákona OPK č.543/2002 Z.z. Táto zelená infraštruktúra by mala mať formu lokálneho parčíka, ktorý bude vhodne začlenený do okolitého územia a podľa prevádzkových možnosti voľne prístupný zo všetkých smerov; okrem environmentálnych funkcií bude plniť aj účel pre oddych zamestnancov a návštevníkov areálu; súčasťou parčíka je aj líniová obvodová izolačná zeleň. Z hľadiska stavebného zákona sa jedná o stavebný objekt sadových a parkových úprav, ktorý vhodne začleňuje zámer do biodiverzity okolitého územia. Sadové a parkové úpravy realizovať minimálne v rozsahu podľa príručky Štandardy minimálnej vybavenosti obcí

(<<https://www.mindop.sk/ministerstvo-1/vystavba-5/uzemne-planovanie/metodicke-usmernenia-oznamenia-stanoviska-pokyny/standarty-minimalnej-vybavenosti-obci-pdf-1-95-mb>>
<https://www.mindop.sk/ministerstvo-1/vystavba-5/uzemne-planovanie/metodicke-usmernenia-oznamenia-stanoviska-pokyny/standarty-minimalnej-vybavenosti-obci-pdf-1-95-mb>) a podľa tejto metodiky spracovať dokumentáciu pre územné aj stavebné konanie.

Odpoveď: Na pozemku sa nenachádzajú druhovo významné biotopy národného či európskeho významu ani chránené druhy stromov, ide o náletovú vegetáciu v rôznom zdravotnom stave. Na rastlom teréne a na strešných konštrukciách 1PP sa nachádza rozsiahla plocha strešnej zelene (viď výkresy), okrem toho plocha extenzívnej zelenej strechy SO 101/ A1 na úrovni + 22,720 m = 1310 m², ako aj na SO 102/A2 na úrovni + 33,800 m = 709 m². Zeleň sa nachádza aj na rastlom teréne po okraji areálu. Celková výsadba

zelene pre objekt A1 bude na ploche 3 123 m² a pre objekt A2 bude 1 079 m² v oboch variantoch. Projekt sadových úprav je súčasťou dokumentácie pre územné konanie.

6) Na horizontálne plochy (najmä strechy) žiadame aplikáciu zelených strešných krytín, ktoré plnia funkciu extenzívnej vegetačnej strechy.

Odpoveď: Nad 1PP sa nachádza rozsiahla plocha strešnej zelene (viď výkresy), okrem toho plocha extenzívnej zelenej strechy SO 101/A1 na úrovni + 22,720 m = 1310 m², ako aj na SO 102/A2 na úrovni + 33,800 m = 709 m².

7) Na vertikálne plochy (napr. steny) žiadame aplikáciu zelených stien (napr. brečtany vhodné na takúto aplikáciu) za účelom lepšieho zasadenia stavby do biodiverzity prostredia.

Odpoveď: Pozdĺž výjazdovej vetvy na Bajkalskú ulicu je navrhnutý priebežný rozsiahly pás zelenej vertikálnej záhrady kombinovaný s výsadbou drevín tvoriacich alej a popínavej zelene na podporných konštrukciách pred a na fasáde navrhovaného objektu. Vytvoria tak estetický prírodný prvok lepšieho zasadenia stavby do biodiverzity prostredia a taktiež prvok napomáhajúci zníženiu negatívnych vplyvov (hluk a prašnosť) z dopravy.

8) Žiadame vyriešiť a zabezpečiť separovaný zber odpadu; v dostatočnom množstve zabezpečiť umiestnenie zberných nádob osobitne pre zber: komunálneho zmesového odpadu označeného čiernou farbou, kovov označeného červenou farbou, papiera označeného modrou farbou, skla označeného zelenou farbou, plastov označeného žltou farbou a bio-odpadu označeného hnedého farbou

Odpoveď: Zber a likvidácia odpadu bude riešená v zmysle platnej legislatívy v oblasti odpadového hospodárstva a aktuálnych nariadení a VZN hlavného mesta SR Bratislavy. Objekt bude začlenený do separovaného zberu. Množstvo, typ a umiestnenie nádob na separovaný zber je podrobne spracovaný v dokumentácii DUR.

9) V Bratislave žiadame zachovať územnú rezervu pre budúce metro/nadradený systém hromadnej dopravy.

Odpoveď: Navrhovaná činnosť je lokalizovaná na križovatke ulíc Záhradnícka a Bajkalská, pričom je táto lokalita dostupná mestskou hromadnou dopravou, na Záhradníckej ulici je zastávka električky aj autobusu. Územná rezerva sa zachováva a je detailne vyznačená v dokumentácii DUR.

10) Navrhovateľ vysadí v meste Bratislava 75 ks vzrastlých drevín a to na verejných priestranstvách v obývaných častiach mesta po dohode s orgánom ochrany prírody v zmysle Dokumentu starostlivosti o dreviny.

Odpoveď: V dokumentácii DUR sú navrhnuté aj sadové úpravy a náhradná výsadba. Na pozemku a v okolí sa nachádzajú dreviny, z ktorých vybrané jedince sa navrhujú odstrániť v dendrologickom posudku. Existujúca zeleň bude pri stavebných prácach chránená a zachovaná. Zámer navrhuje odstrániť

len dreviny v zlom stave, resp. obmedzujúce výstavbu predkladaného návrhu. Náhradná výsadba sa bude realizovať prednostne na dotknutom pozemku a prednostne s domácimi drevinami. Výrubové konanie bude samostatným konaním, ktoré určí podrobnosti o náhradnej výsadbe.

11) Žiadame, aby súčasťou stavby a architektonického stvárnenie verejných priestorov v podobe fasády, exteriérov a spoločných interiérových prvkov bolo aj nehnuteľné umelecké dielo neoddeliteľné od samotnej stavby (socha, plastika, reliéf, fontána a pod.). Týmto sa dosiahne budovanie sociálneho, kultúrneho a ekonomického kapitálu nielen pre danú lokalitu a mesto, ale hlavne zhodnotenie investície ekonomicky aj marketingovo.

Odpoveď: Umelecké diela budú predmetom ďalších stupňov projektovej dokumentácie. S umiestnením sa počíta na verejných plochách pred vstupmi do objektov a v interiéri hlavných vstupov do objektu.

12) Vyhodnotiť umiestnenie zámeru z hľadiska tepelnej mapy spracovanej satelitným snímkovaním (infračervené snímkovanie voľne k dispozícii zo satelitu LANDSAT-8:

<https://www.usgs.gov/centers/eros/science/usgs-eros-archive-landsat-archive-landsat-8-oli-operational-land-imager-and?qt-science_center_objects=0#qt-science_center_objects> https://www.usgs.gov/centers/eros/science/usgs-eros-archive-landsat-archives-landsat-8-oli-operational-land-imager-and?qt-science_center_objects=0#qt-science_center_objects) a porovnať s mapou vodných útvarov (<<https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/data/wise-wfd-spatial-1>> <https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/data/wise-wfd-spatial-1>), mapami sucha (<<http://www.shmu.sk/sk/?page=2166>> <http://www.shmu.sk/sk/?page=2166>) ako aj s mapami zrážok a teploty vzduchu (<http://www.shmu.sk/sk/?page=1&id=klimat_mesacnemapy> http://www.shmu.sk/sk/?page=1&id=klimat_mesacnemapy); na základe ich vyhodnotenia navrhnúť vhodné adaptačné a mitigačné opatrenia podľa strategického dokumentu Slovenskej republiky "Stratégie adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy" schválený uznesením vlády SR č. 148/2014 do nasledujúcich stupňov projektovej dokumentácie projektu.

Odpoveď: Projekt obsahuje aj opatrenia voči klimatickým zmenám formou zvyšovania zelene a znižovania ohrievania povrchov. Vo vnútrobloku je navrhnutý rozsiahly zelený park na zrastlom teréne a kompletne nad celým 1PP sa nachádza rozsiahla plocha strešnej zelene (viď výkresy), okrem toho plocha extenzívnej zelenej strechy SO 101/ A1 na úrovni + 22,720 m = 1310 m², ako aj na SO 102/A2 na úrovni + 33,800 m = 709 m². Zeleň sa nachádza aj na rastlom teréne po okraji areálu. Celková výsadba zelene pre objekt A1 bude na ploche 3 123 m² a pre objekt A2 bude 1 079 m² v oboch variantoch. Dažďové vody budú riešené vsakovaním na vlastnom pozemku, parkovanie je riešené v podzemných garážach.

13) V Bratislave vyhodnotiť vplyvy a klimatickú odolnosť podľa Atlasu hodnotenia zraniteľnosti a rizík nepriaznivých dôsledkov zmeny klímy (<<https://bratislava.blob.core.windows.net/media/Default/Dokumenty/Atlas%20hodnotenia%20zranite%C4%BEnosti.pdf>><https://bratislava.blob.core.windows.net/media/Default/Dokumenty/Atlas%20hodnotenia%20zranite%C4%BEnosti.pdf>)

Odpoveď: Vplyvy na klimatické pomery sú popísané v zámere v kapitole C/3.3. ako aj v iných častiach zámeru. Ako je uvedené vyššie súčasťou projektu je rozsiahly zelený park, zelené strechy, vzrastlá zeleň, vsakovanie dažďových vôd.

14) Vytvoriť podmienky pre kompostovanie rozložiteľného odpadu a vybudovať domácu kompostáreň slúžiacu pre potreby zužitkovania rozložiteľného odpadu vznikajúceho pri prevádzke zámeru.

Odpoveď: Nakladanie s biologicky rozložiteľným odpadom bude riešené v zmysle Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 1774/2002. Kuchynský odpad musí byť podľa článku 6 ods. 2 písm. g) nariadenia „transformovaný v zariadení na výrobu bioplynu alebo kompostovaný“. Nakoľko typ reštauračných prevádzok nie je tohto času známy, toto si bude riešiť budúci nájomca vlastnými povoleniami, podľa vlastnej špecifikácie prevádzky a podľa v tom budúcom čase platnej legislatívy.

Žiadame objekty odsadiť ďalej od križovatkovej vetvy tak, aby boli zachované existujúce dreviny a vytvorila sa zelená alej.

Odpoveď: Pozdĺž výjazdovej vetvy na Bajkalskú ulicu je navrhnutý priebežný rozsiahly pás zelenej vertikálnej záhrady kombinovaný s výsadbou drevín tvoriacich alej a popínavej zelene na podporných konštrukciách pred a na fasáde navrhovaného objektu. Vytvoria tak estetický prírodný prvok lepšieho zasadenia stavby do biodiverzity prostredia a taktiež prvok napomáhajúci zníženiu negatívnych vplyvov (hluk a prašnosť) z dopravy.

V dokumentácii DUR sú navrhnuté aj sadové úpravy a náhradná výsadba v navrhovanom rozsiahlom verejnom zelenom parku.

V súčasnosti (aj v dôsledku pandémie COVID) je dostatok administratívnych priestorov, nie je preto jasné a zrejmé, že je dôvodné ponuku v tomto smere ešte zvyšovať za cenu zvyšovania zaťažovania životného prostredia.

Odpoveď: Navrhovaná činnosť vychádza z dlhodobého dopytu po administratívnych priestoroch v Bratislave. Rovnako sa predpokladá zvyšovanie počtu obyvateľov hlavného mesta. Zámer je predložený v dvoch variantoch, pričom vo variante 1 sa uvažuje s realizáciou len administratívnych priestorov a vo variante 2 aj s realizáciou priestorov prechodného ubytovania, po ktorom je v hlavnom meste taktiež dopyt. O tom, ktorý variant bude v rozhodnutí odporučený na realizáciu sa rozhodne na základe vyjadrenia dotknutých orgánov a účastníkov konania.

Podľa viacerých názorov [<https://dennikn.sk/2477171/mlady-slovak-radil-britskej-vlade-pri-brexite-jo-hnson-je-premierom-ovladatelneho-chaosu/?ref=list> tu],

[<https://finweb.hnonline.sk/ekonomika/1045850-miklos-krajiny-strednej-europy-ohrozuje-dvojita-pasca-ma-jedine-riesenie> tu] , Slovensku hrozí tzv. pasca stredných príjmov:

Na druhej strane Slovensko čelí najbližšie desiatky rokov neuveriteľne obrovskej ekonomickej výzve.

Ide o výzvu, ako nepadnúť do pasce strednopríjmových krajín. Zdrojom slovenského rastu za posledných

dvadsať rokov bol práve obchod a vývoz. Slovensko neprodukuje veľmi inovatívnu pridanú hodnotu. Ako budeme ekonomicky rásť – a už sa to deje –, konkurenčné výhody začnú klesať. Ak nebudú nízke mzdové náklady, už nebudeme dostatočne konkurencieschopní.

Ide o najväčšiu zmenu, ktorá nastane v slovenskej ekonomike v najbližšom desaťročí a ktorá bude mať dôsledky na politickú mapu krajiny, no žiaden politik o nej nehovorí. Ide o to, ako zmeniť ekonomický model Slovenska a prejsť od nízkonákladovej priemyselnej výroby a zahraničného vývozu na udržateľnejšiu formu rastu, ktorá generuje vyššiu pridanú hodnotu a inovácie. Ide o to, ako urobiť zo Slovenska krajinu, ktorá ľuďom poskytne nielen akúkoľvek novú prácu, ale kvalitnú prácu a príležitosti, pre ktoré slovenský talent nebude musieť utekať do zahraničia. Je mi ľúto, že o tejto kľúčovej otázke slovenskej budúcnosti sa v slovenskej politike veľmi nediskutuje.

ZDS v rámci Európskej zelenej dohody (https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_sk) **je potrebné nastaviť transformáciu hospodárstva na ekologickom princípe; žiadame navrhovateľa vysvetliť, jeho príspevok k budovaniu ekologického a inovatívneho hospodárstva.**

Odpoveď: Navrhovaný zámer je úplne v súlade s platným územným plánom a príkladne v časti regulácie zelene vytvára na rastlom teréne a na strechách suterénu rozsiahly verejný zelený park a výrazne kvalitnejšie ekologické životné prostredie, nielen pre existujúce a bytové objekty vo výstavbe, ale aj pre verejnosť. Zároveň vytvára pre novovytvorené ekologické životné prostredie estetickú a účinnú bariéru pred nepriaznivými vplyvmi dopravy z významnej dopravnej mimoúrovňovej križovatky Bajkalská, nielen svojim architektonickým stvárnením, ale aj rozsiahlym pásom vertikálnej záhrady - aleje, pozdĺž výjazdovej vetvy na mimoúrovňovú križovatku.

ZDS tvrdí (podobne ako Európska komisia) že ekonomika nemusí byť v rozpore s ekológiou ale majú sa vzájomne dopĺňať; ako sme opakovane uviedli, toto je dokonca ústavným princípom, ktorý sa doteraz nedarí plne naplňať. Predseda ZDS je autorom interpretácie rozvinutia produkčnej funkcie $Y(X)=f(C)+f(L)+f(A)$; t.j. produkcia sa rovná kombinácii funkcií výrobných faktorov kapitálu, práce a pôdy. Nazdávame sa, že tak ako kapitál je nositeľom trhovej ekonomiky, práca je nositeľom sociálneho rozmeru, tak pôda je nositeľkou environmentálneho rozmeru. ZDS tak presadzuje myšlienku zelenej transformácie hospodárstva tak, aby bola konkurencieschopnou modernou ekonomikou s tým, že túto transformáciu vidíme prostriedkami ekologického zlepšovania nielen samotného prostredia, ale aj ekologizácie samotnej výroby. Iným slovom, konkurenčnú výhodu môže získať ten, ktorý vhodne investuje do životného prostredia, čo sa mu súčasne vráti na produktivite a teda v konečnom dôsledku na hospodárskom výsledku.

Neopomenuteľnou skutočnosťou je aj to, že takto sa súčasne generuje aj sociálny a trhový rast. Slovensko tak môže získať náskok práve v rozhodujúcej kategórii nadchádzajúceho obdobia a to je dôraz na životné prostredie. Inšpiráciou nám môže byť historický rudný banský priemysel v Kremnicku, Štiavnicku, na Spiši a Gemeri, ktorý sa nespoliehal na fosílnu energiu ale na udržateľné formy energie (zväčša tajchy a iné formy vodnej energie). **Žiadame navrhovateľa, aby navrhol opatrenia, ktorými prispeje k zelenej transformácii hospodárstva aj celej spoločnosti založenej na inováciách a Európskej zelenej dohode** (<https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal>

_sk>https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_sk);
žiadame úrad, aby takéto opatrenia určil ako záväzné podmienky rozhodnutia.

*Odpoveď: Ako developer/investor nemôžeme a nevieme suplovať úlohu štátu a jednotlivých ministerstiev. Akákoľvek činnosť v zmysle uvedeného musí mať najprv jasnú spoločnú stratégiu štátu s presne definovanými opatreniami a tiež podporou štátu. Túto ambíciu momentálne nemáme ako naplniť. Odporúčame otázky ohľadom transformácie hospodárstva krajiny smerovať na konkrétne zodpovedné ministerstvá. **Navrhovaná dokumentácia potvrdzuje príkladný prístup k návrhu novej "zelenej infraštruktúry" na prevažne administratívnom projekte v meste.***

Európska komisia pripravuje balíček energetických reforiem popularizovaných pod názvom „Fit for 55“ (<https://www.consilium.europa.eu/sk/policies/fit-for-55/>) <https://www.consilium.europa.eu/sk/policies/fit-for-55/>), čím sa naznačuje ambícia EÚ stať sa uhlíkovo neutrálnym kontinentom. **Žiadame navrhovateľa, aby uviedol opatrenia, ktorými navrhuje prispieť k tejto snahe v rámci svojho zámeru. Bližšie vysvetlenie nájdete v odbornom článku (<https://euobserver.com/climate/152419>).**

Odpoveď: V ďalších stupňoch projektovej dokumentácie budú predložené konkrétne technologické a konštrukčné riešenia, ktoré napomáhajú k vytvoreniu uhlíkovo neutrálného kontinentu. Dávame do pozornosti, že zámer je budovaný na mieste bývalého výrobného areálu Drutechny, ktorý bol zlikvidovaný. Uvedený priestor vzhľadom na históriu pozemku a aj jeho umiestnenie nemá vhodnejšiu využiteľnosť, než je navrhovaná činnosť. Projekt odstráni možné znečistené podlažie pod stavbou (dedičstvo predchádzajúcej funkcie), prinesie verejný priestor a veľa kultivovanej zelene, oproti súčasnému stavu.

Pripomienky a odborné podklady doručené k zámeru (vrátane našich) žiadame vyhodnotiť podľa §20a zákona EIA a to nielen v zmysle vecného posúdenia ale aj v zmysle právneho posúdenia veci a na základe tohto vyhodnotenia rozhodnúť vo veci samej. Podľa čl.2 ods.2 Ústavy SR sa rozhodnutia úradov musia realizovať v rámci zákonných kompetencií a zmocnení; podľa §3 ods.1 Správneho poriadku sú úrady povinné rešpektovať a presadzovať záujmy štátu a spoločnosti.

Environmentálne záujmy sú definované aj v osobitných hmotnoprávných predpisoch chrániacich životné prostredie a jeho zložky, ktorých zoznam je na stránke MŽP SR na adrese <https://www.minzp.sk/legislativa/> <https://www.minzp.sk/legislativa/>.

Žiadame teda doručené pripomienky vyhodnotiť vecne aj právne v zmysle týchto právnych predpisov a toto vyhodnotenie uviesť v rozhodnutí. Z vyhodnotenia pripomienok súčasne vyplynie, ktoré podmienky je potrebné uložiť podľa §29 ods.13 resp. §37 ods.4 zákona EIA.

Žiadame vyššie uvedené informácie vyhodnotiť formou všeobecne zrozumiteľného zhodnotenia opisom z hľadiska šiestich hlavných faktorov posudzovania environmentálnych vplyvov:

- klíma,
- biodiverzita,
- voda,
- vzduch,

- energie a
- hodnota;

v každom z týchto faktorov žiadame zvoliť merateľný ukazovateľ, ktorý bude následne monitorovaný aj z hľadiska poprojektovej analýzy.

Za účelom zabezpečenia efektivity konania, odporúčame úradu aj navrhovateľovi **aktívne konzultovať projekt s verejnosťou a v nasledujúcich povolovacích konaniach kontaktovať verejnosť ešte pred podaním žiadostí na úrad** napr. v zmysle §36 ods.5 resp. §64 ods.1 Stavebného zákona. Prípadnú konzultáciu so ZDS je možné rezervovať tu:

<<https://services.bookio.com/zdruzenie-domovych-samosprav/widget?lang=sk>>

<https://services.bookio.com/zdruzenie-domovych-samosprav/widget?lang=sk>. ZDS na vykonaní konzultácie trvá.

Odmietame deformovaný výklad a uplatňovanie zákona EIA a najmä jeho procesných noriem, ktoré nesledujú účel a cieľ zákona EIA podľa §2 a ktoré sú v rozpore s tzv. eurokonformným výkladom zákona popierajúcim Aarhuský dohovor. V tomto smere sme zaznamenali snahu úradov uplatňovať procesy EIA len ako povinné vyjadrovanie v rámci podkladového rozhodnutia pre následné povoloacie konanie. Všimli sme si, že v rámci tejto deformácie úrady neobhajujú verejné záujmy životného prostredia, zelenej transformácie a práv verejnosti ale záujmy investorov. V tejto súvislosti je potrebné spomenúť aj diskreditačnú antikampaň ministra hospodárstva, ktorý podľa vlastných slov s európskou legislatívou nesúhlasí, preto sa snažil kriminalizovať ZDS a tak podľa nás poskytnúť zámlieku pre šikanózný výkon verejnej správy úradmi a súčasne poskytnúť zámlieku pre porušovanie práva v tejto oblasti. Žiadame úrad, aby v súlade s čl.3 ods.2 až ods.4 Aarhuského dohovoru zabezpečil, aby:

- úradníci a orgány podporovali a usmerňovali verejnosť pri požadovaní prístupu k informáciám, uľahčovali jej účasť na rozhodovacom procese a pri požadovaní prístupu k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia a to aj v tomto konkrétnom konaní
- sa podporilo vzdelávanie v záležitostiach životného prostredia a povedomie verejnosti predovšetkým o tom, ako možno získať prístup k informáciám, zúčastňovať sa na rozhodovacom procese a získať prístup k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia
- sa podporili združenia, organizácie alebo skupiny podporujúce ochranu životného prostredia (v tomto prípade ZDS v rámci tohto konania)
- sa zabezpečilo, že vnútroštátny právny systém je uplatňovaný v súlade s týmto záväzkom, t.j. aby úrad aplikoval tzv. eurokonformný výklad zákona

V rozhodnutí žiadame uviesť, akým spôsobom úrad túto svoju povinnosť zabezpečil, t.j. akým spôsobom aplikoval eurokonformný výklad zákona, ako podporil ZDS v rámci konania a ako ZDS uľahčil jeho činnosť pri napĺňaní cieľov vyplývajúcich z Aarhuského dohovoru a pri obhajobe verejných záujmov životného prostredia.

- Toto vyjadrenie a spôsob ako ho úrad zohľadnil žiadame uviesť v rozhodnutí.

- S podkladmi rozhodnutia žiadame byť oboznámení pred samotným vydaním rozhodnutia a následne sa k nim podľa §33 ods.2 Správneho poriadku vyjadríme.
 - Rozhodnutie ako aj ostatné písomnosti žiadame doručovať v zmysle §25a Správneho poriadku do elektronickej schránky nášho združenia na ústrednom portáli verejnej správy slovensko.sk; listiny v papierovej forme nezasielať.
 - Toto podanie písomne potvrdíme podľa §19 ods.1 Správneho poriadku cestou elektronickej podateľne na ústrednom portáli verejnej správy slovensko.sk.
- Informácia: Dávame do pozornosti blog predsedu ZDS
 <<https://dennikn.sk/autor/marcelslavik/?ref=in>>
<https://dennikn.sk/autor/marcelslavik/?ref=in>, v ktorom sa vyjadruje k aktuálnym spoločenským otázkam a činnosti ZDS.

Odpoveď:

Uvedené pripomienky sa týkajú rozhodnutia zo zisťovacieho konania, ktoré je v kompetencii Okresného úradu Bratislava, odboru starostlivosti o životné prostredie. Navrhovaný zámer bol konzultovaný so Združením domových samospráva a opatrenia, ktoré vzišli z konzultácii boli zapracované do projektu a do konania EIA. Na základe pripomienok dotknutých účastníkov konania bola spracovaná aj revízia dokumentácie pre územné konanie 02.

Spracovateľ:

RNDr. Vladimír Kočvara, Ing. Simona Schreinerová (ADONIS CONSULT, s.r.o.) a kol.
 Ing. arch. Juraj Jančina, Ing. arch. Jozef Karlubík (AKJ) a kol.

V Bratislave, 11/2021 – 01/2022